

liberal ungdom

Nr 1/2020 | TEMA: Hjärtefrågor

liberal ungdom

Ledare

Mejl efter mejl från partister trillar in. Möten, årsmöten, avtackningar. Allt ställs in. Vissa av dem behöver ombokas. Många av dem kan klaras av i mejltråden, de behöver knappt en videokonferens. Frågan är om våra partister kommer komma ihåg det, sen.

Vi kommer hitta oss själva i det vi saknar. I dem vi saknar. Många av oss har snabbt flyttat hem till föräldrar och tonårslägen. Det där naggandet i bakhuvudet, att komma ihåg att ringa släktingar, det tar vi faktiskt tag i nu. Vi låter oss själva bli mjukare i kanterna. Vårnandet om varandra har över bara några veckor blivit en del av vår vardag, huvuddelen av den. Man kan börja undra varför den inte alltid är det?

Vi hör av oss till vänner vi varit oroliga för. Lider med dem som inte kommer få sin studentvår, lider med dem som skulle ut och resa eller hade pluggat hårt inför högskoleprovet. Bryr oss plötsligt mycket mindre om vad det nu var som fyllde all tid förut. Vi tvingas se våra värderingar i vitögat och får samtidigt mycket mer icke-schemalagd tid att röra oss med. Fundera en stund, det hinner du ju nu. Vad längtar du efter, när allt "blir som vanligt" igen?

Lova mig att du ska försöka göra mest det, och mindre av allt det där som du inte får ut något av.

Trevlig läsning!

Karin Pettersson,
Redaktör

innehåll

TEMA: Hjärtefrågor

S 2-3 Ledare, redaktion och produktion

S 4-5 Hänt i LUF-landet

S 6-8 Försvaret är mer än fräcka flygplan

S 9 Annons från Timbro förlag

S 10-12 Den stora hjärte-frågan

S 13-14 Vem ska försvara de försvarslösa?

S 15-17 Du är liberal dumbom!

S 18-19 Med orden närmast hjärtat

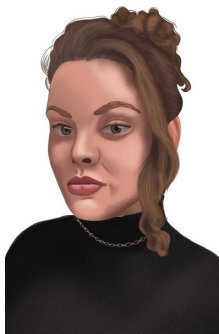
S 20-22 På klimtfronten intet nytt

S 23-25 Pengar åt folket!

S 26-27 FO-krönika

redaktion och produktion

Kontakta redaktionen på: karin.pettersson@me.com

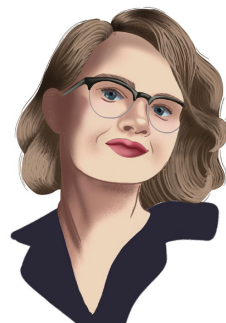
Karin Pettersson
Redaktör

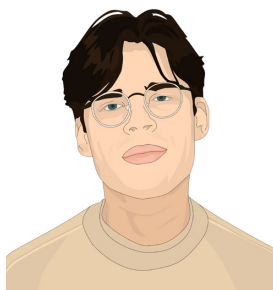
Marcus Willershausen
Skribent

Edvin Mårtensson
Illustratör

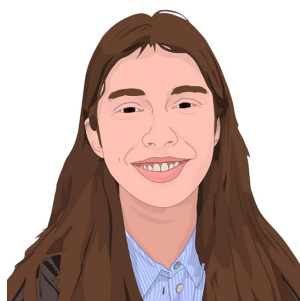
Tuwa Bjöwi Källqvist
Illustratör

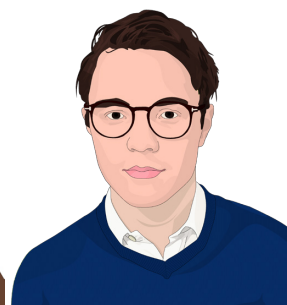
Love Frisell
Skribent

Mimmie Björnsdotter
Grönkvist Skribent

Thea Erlandsson
Skribent

Willhelm Sundman
Skribent

Ansvarig utgivare

Thea Andersson

Layout och redigering

Elin Oskarsson / Karin Pettersson

Tryck

Danagård Litho

Omslag

Tuwa Bjöwi Källqvist

Alla bilder licensierade under
Creative commons

Liberal ungdom ges ut av
Liberala ungdomsförbundet och
utkommer fyra gånger om året.

LUF är Liberalernas ungdomsförbund, och
verkar för individuella rättigheter,
marknadsekonomi och global frihet.

Bli medlem på luf.se.

**LIBERALA
UNGDOMSFÖRBUNDET**

hänt i luf-landet

Ett nytt decennium har börjat. Men ännu viktigare, ett nytt nummer Liberal Ungdom har ramlat ner i era brevlådor. Vi trodde tiden efter året med både riksdagsval och EP-val skulle bli en tid för vila – åtminstone innan coronabrottet – men vi trodde fel.

Året började med att Basliberalen arrangerades i Stockholm. Sedan arrangerades Universitet Liberal för första gången sedan 2017, och erbjöd en helg av talare och festligheter i Jönköping, Sveriges covid-19 ground zero. I en oväntad serie händelser har dessutom Café liberal blivit Café digital och finns nu på Facebook.

Först ut med årsmöte var LUF:s näst största distrikt, Storstockholm. Efter förlusten på kongressen 2019 tog distriktet sats på nytt och klubbade igenom obligatorisk förskola. Men LUF:s – för att citera Anders Viking Pettersson– prussiluskor nöjer sig inte med era barn, utan de är ute efter era döda släktingars pengar också.

I februari hade LUF:s självutnämnda liberala distrikt, LUF Väst, årsmöte. Likt årsskiftet innebar mötet slutet på en era. Det tog sig äntligen samman och beslutade sig att kasta monarkin över bord. Distriktet valde dessutom Sandra Daniel till DO och avslutade ytterligare en urgammal tradition – den att LUF Väst leds av en stark man.

fotograf: Erika Apell

Sist men inte minst hade LUF Uppsala årsmöte och valde ett högkvalificerat lapptäcke av tidigare DS-ledamöter till den största distriktsstyrelsen i LUF-landet. Distriktets nya DO heter Hannes Sjöberg och är känd i LUF Väst som anställd, medan vi andra känner honom som Hannes från Twitter.

Love Frisell

Försvaret är mer än fräcka flygplan

Bomber och granater, eller mycket mer än så? Ett allmänintresse eller ett särintresse för de få? Debatten om försvaret har tvingats tåla många svängningar sedan kalla krigets slut.

Personligen har jag haft en konsekvent hållning under mina år som politiskt medveten: lägg mycket pengar på försvaret och gå med i NATO. Det blir lätt så när man växer upp med en före detta fallskärmsjägare till far, någon som ständigt ville påminna om hur bra och nyttig den allmänna värnplikten var. Man lärde sig slå upp tält och bädda sin säng. Och det var ganska spektakulärt att kasta sig ut från ett flygplan.

Familjen Willershausen vet var den står, men de styrande politikerna har minst sagt varit ambivalenta. Efter Berlinmurens fall och kalla krigets slut menade de att det inte längre fanns någon anledning att ha en stor försvarsapparat. Det skars ner bit för bit tills det försvar som funnits var blott ett minne. Sedan vaknade de upp en dag och insåg att den sköna verklighet de målat upp med murar som fallit och regimer som störtats inte var hela bilden. Global terrorism och fientliga stater fanns kvar trots

att de inte kännetecknades av de typiska drag man hade lärt känna i James Bond-filmer.

Mot bakgrund av detta råder det nu antligen ett starkt konsensus kring att det svenska försvaret ska stärkas. I grunden vill socialdemokrater hellre lägga pengarna på välfärd och Centerpartiet på sina bondeväljare, men att ge uttryck för det vore politiskt självmål. Att Miljöpartiet helst vill avveckla försvaret helt och hållet och hellre ser att soldater startar gröna start-ups är inte heller relevant, för det är ett annat litet parti som dragit med sig resten i försvarspolitik: Liberalerna. När Alliansen skar ner på försvaret var Folkpartiet en högljudd minoritet i regeringen och idag har vi fått det man brukar få som liberal: rätt.

Trots detta finns det fortfarande mycket som återstår att göra när det kommer till försvarspolitik.

Ibland när frågan om ökade anslag tas upp tror förvånansvärt många att tilltänkta miljardsatsningar bara ska gå till krigsmateriel som snabba JAS-plan och häftiga helikoptrar. Det må vara sant att det finns ett stort behov att lägga åtskilliga miljarder på att bevara fungerade stridsflygplan eller köpa in fler ubåtar, men bilden om att det är det enda totalförsvaret handlar om är fel.

Totalförsvaret handlar dels om det militära försvaret, men också det civila. Krigsmateriel, fordon och soldater faller under första. Insatser och strategier för att värna civilbefolkningen och upprätthållandet av viktiga samhällsfunktioner som sjukvård och skola i händelse av kris faller under det senare.

Dagens hot består inte av att ryssen plötsligt kommer infinna sig i Stockholm och genomföra en fullskalig invasion mot oss på några dagar. De hot som är betydligt mer relevanta att rusta inför är snarare de påverkansoperationer som pågår för att destabilisera vår samhällsordning, de cyberattacker som genomförs för att slå ut viktiga system och risken för sabotage av kritisk samhällsinfrastruktur.

Hur rustat är Sverige för scenariot att elen försvinner samtidigt som sjukhusen är överbelastade på grund av Coronapandemin? Vad händer när telefonnätet plötsligt släcks ner och folk inte kan nå varandra? Det är både en viktig och skrämmande

insikt att inse vilka kritiska funktioner samhället är beroende av, och hur sårbara vi blir om det vi tar för givet idag inte finns där imorgon.

Totalförsvaret var en enorm infrastruktur som avvecklades i rask takt, och som nu ska återuppbyggas med anledningen av det försämrade omvärldsläget. Europa hanterar två allt mer aggressiva stormakter i öst samtidigt som vännen i väst visar sig vara mindre pålitlig än

någonsin. Lärdomen från det här kan bara vara att det inte går att förutse den geopolitiska utvecklingen decennier framöver, och slutsatsen från det måste vara att beredskapen alltid måste vara god. Vi kan stängas i evigheter med socialdemokrater om skattesatser och privatiserade vårdcentraler, men försvarsfrågan är en sån där det inte går att kompromissa. Pengarna måste upp på bordet.

Linda Nordlund brukade under sin tid som ordförande för Liberala Ungdomsförbundet prata om frihet, feminism och försvar, och det är mycket tack vare LUF och Liberalerna som nedrustning vänt till upprustning. Det kommande decenniet lär opinionen för ett svenskt NATO-medlemsskap öka till följd av omvärldsläget och försvaret kommer få ta del av en större del av statsbudgeten. Vi är utan tvekan på rätt spår, men vi får aldrig ge upp striden. Varje meddelande om att vi kan slappna av är falskt.

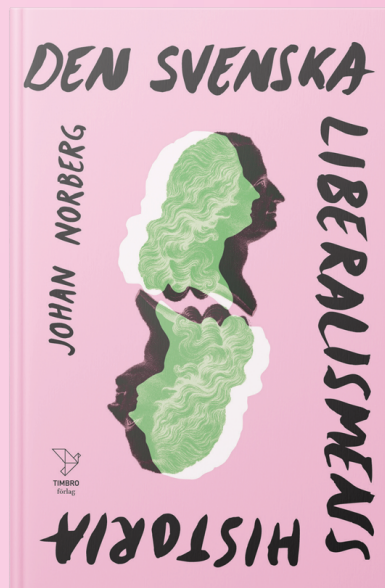

Marcus Willershausen

Den svenska liberalismens historia

JOHAN NORBERG

9

Nu ger Timbro förlag återigen ut Johan Norbergs populära skildring av den svenska liberalismens historia. Till 2020 års upplaga har han skrivit ett nytt kapitel som tar berättelsen in i våra dagars strider om globalisering, migration och nationalstaten.

I *Den svenska liberalismens historia* berättar Johan Norberg hur liberala idéer har förvandlat Sverige: från privilegesamhällets avskaffande till religions- och tryckfrihetens framväxt, demokratisering, frihandel och minoritetsrättigheter. Och om personerna bakom dessa liberala segrar - den österbottniske 1700-talsprästen Anders Chydenius, upplysningspoeten Johan Henric Kellgren, Aftonbladets grundare Lars Johan Hierta och många andra.

TIMBRO
förlag

info@timbro.se | www.timbro.se/forlag

Den stora hjärte-frågan

Just nu står 850 människor i kö för att få ett nytt organ i Sverige, enligt Socialstyrelsens siffror. Det är visserligen något färre än den miljon som står i bostadskö men ändå ett stort problem. Det är inte bara en fråga om hjärtan, utan även en leverfråga, njurfråga och lungfråga. Vilka svar går att hitta i politiken?

Livet i väntan på ett nytt organ, svävandes mellan liv och död, är ett ofritt liv. Du får inte resa för långt från sjukhuset, för när som helst kan telefonen ringa och du måste snabbt ta dig dit för att genomgå operationen. Organ är en färskvara, och att i förhand veta när donationsdugliga organ finns att tillgå går inte att förutse. Den vård som krävs i väntan på organet är också kraftigt frihetsbegränsande, saknar du njurar kan det innebära dialys flera dagar i veckan, du är helt beroende av en stor och klumpig maskin för att kunna leva.

Idag ska den som önskar donera sina organ göra sin vilja känd genom att anmäla det till donationsregistret. Flera partier, däribland Kristdemokraterna, Liberalerna och Centern, har uttryckt en vilja att ändra det systemet, så att alla myndiga

antas vilja donera sina organ och automatiskt skrivs in i registret. Den som inte vill donera tvingas ta kontakt med Socialstyrelsen.

Är det rätt att lagstifta så att staten de facto äger invånarnas organ efter döden? Stopp, min kropp, inte statens. Rätten att inte påtvingas kroppsliga ingrepp är till och med grundlagsskyddad (2 kap 6 § regeringsformen). Även om rättigheter främst tillfaller levande människor, är respekt för avlidna och deras önskningar viktigt, och att be folk aktivt ta steget och registrera sig gör samtycket till donation tydligare. Låt medborgarna göra medvetna val, istället för att gå bakvägen genom statsapparaten. Mitt hjärta är mitt, ditt hjärta är ditt, inte statens.

Dessutom så är det inte riktigt så att en donation omöjliggörs bara

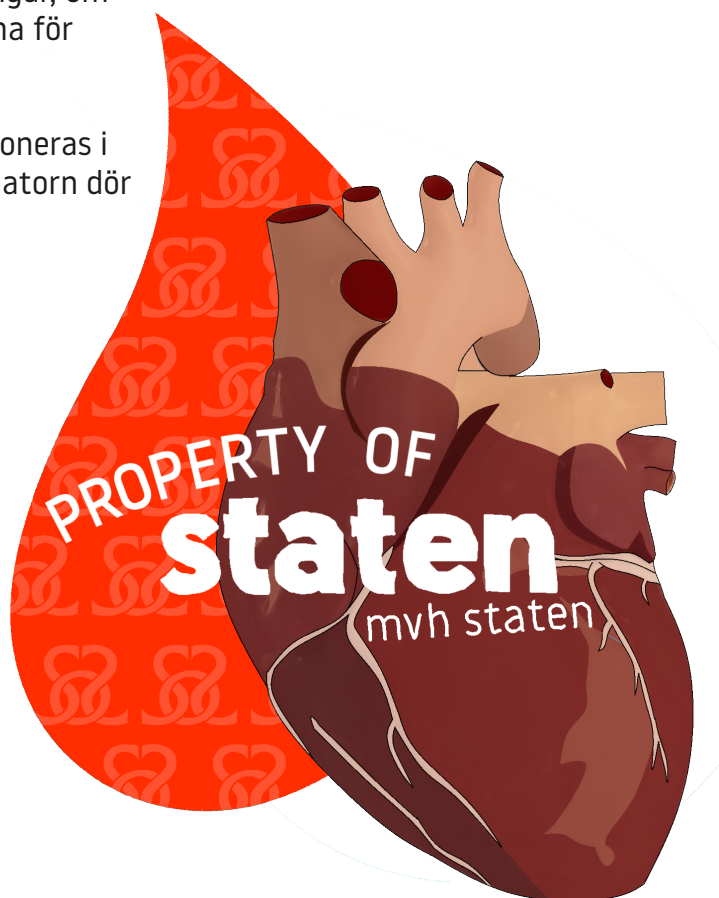
för att den avlidne inte är med i donationsregistret. Att ha gjort sin vilja känd för sina anhöriga räcker, i fall då en potentiell donator inte är registrerad kontaktar läkare anhöriga för att fråga om den avlidnes inställning. Även om de anhöriga inte vet kan donation bli aktuellt om ingen närstående motsätter sig det. Det är först om någon anhörig motsätter sig eller om det inte går att få tag på några anhöriga som organdonation inte kan genomföras.

Vad finns det då för lösningar, om man inte vill ändra reglerna för donationsregistret?

För att organ ska kunna doneras i Sverige idag krävs att donatorn dör under väldigt specifika

omständigheter. Dessa är inte enbart medicinskt motiverade, utan också lagstiftade. I Spanien, där flest organ doneras i hela Europa, kan även de som dött efter cirkulationstopp, då hjärtat stannar innan hjärnan, vara aktuella som donatorer. En lagändring som tillät det även i Sverige skulle hjälpa.

Idag ser vi stora skillnader mellan olika regioner, i hur många organ som doneras, i Göteborg handlar det om 23,7 donatorer per miljon

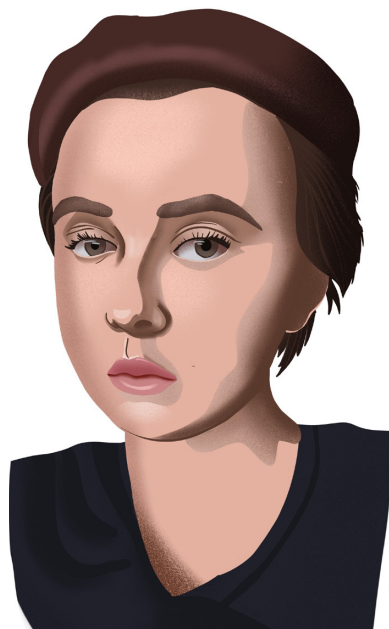

invånare, 16,7 i region Uppsala. Bara 50% av intensivvårdsavdelningarna har förutsättningarna som krävs för att kunna ta tillvara på organ. Det spelar ingen roll om vi ändrar reglerna, om det ändå inte finns kompetent personal som har möjlighet att ta tillvara på organen. Om alla intensivvårdsavdelningar hade läkare och sjuksköterskor med kompetensen som krävs hade vi kunnat ökat antalet donationer.

Trots att Sveriges befolkning är det folk i världen som är kanske mest positivt inställt till organdonation ligger vi ändå under snittet i Europa med donerade organ per capita, och detta av en anledning: vår vård går på knäna. Vi har få intensivvårdsplatser jämfört med andra länder, i många sjuksköterskors pressade scheman är det svårt att få in tiden som krävs för att korrekt hantera donation av organ.

Under tiden jag skrev den här texten fick jag ett glädjande besked: en vän, som väntat i flera år på en ny njure, har opererats. Han blir inte en av dem som dör i kön, väntandes på ett nytt organ.

För i slutändan är det vad Sveriges organbrist leder till: folk som dör, efter månader svävandes i ovisshet, i hopp om en chans till ett nytt liv. Vi måste titta på andra mer framgångsrika länder, och komma bort från den enkla förklaringen att om vi bara gör om reglerna för donationsregistret kommer problemet vara löst.

**Mimmie Björnsdotter
Grönkvist**

Vem ska försvara de försvarslösa?

De senaste åren har frågor gällande religion utanför individens privata sfär uppmärksammats gång på gång. Vare sig det är förbud mot böneutrop, konfessionella friskolor eller omskärelse så verkar alla ha en åsikt. Det finns ett förbud som- tillskillnad till de ovannämnda frågorna- som praktiskt sätt redan utfärdas; böneförbud på arbetsplats.

De två senaste åren har tre fall uppmärksammats särskilt: Bromölla kommuns förbud kring bön på arbetsplats inom kommunal verksamhet, busschauffören i Stockholm Stads kommun som bad under sin rast och nu senast MTRs förbud mot bön under arbetstid inom all sin verksamhet. Dessa fall är åtskilda i sak och situation- men förenade under en och samma paroll: du får gärna be, men inte framför mig.

Det som är problemet med situationen kring MTR - likt den i Bromölla eller busschauffören i Stockholm som bad under sin rast - är en typ av undermedveten intolerans kring religiösa människors rätt till praktiskt utförande av sin trosuppfattning.

Religionsfriheten innebär, till oroväckande många förvåning, inte enbart rätten till association- det innebär dessutom rätten till praktiskt bruk utav sin trostillhörighet. Detta förbud bryter inte bara mot religionsfriheten, en grundlagsstadgad rättighet som folk har dött för, men dessutom sunt förnuft kring tanken om individens fria rättigheter och möjligheter.

Utöver att det är grundlagsvidrigt är det dessutom väldigt oklart vem eller snarare vilka detta beslut är riktat emot. Rent praktiskt sätt blir bedömningen kring vad som räknas och inte räknas som bön svårhanterligt. Om en individ ber tyst i sina tankar medans den talar med sin kund eller medarbetare, hur kan då arbetsgivare eller kollegor kontrollera detta? Om man ber medans man är på rast, toaletten eller medans man står ensam på sin arbetsuppgift, hur kan då arbetsgivare eller kollegor kontrollera detta?

Detta är viktigt att fundera kring ifall man ska utforma förbud eller regleringar kring bön, för det är

som exemplifierat en svårhanterlig och nästintill omöjlig uppgift att urskilja.

Men dessa oklarheter klarnas tydligt bort när det kommer till en viss typ av bön- den muslimska bönen. Det är först här man ser den tydligt medvetna intoleransen mot religiösa individer och dess rätt till praktiserande av deras egna trosuppfattning. Det är självklart att om ens bön, likt andra ritualer, såsom rökpauser eller samtal vid kaffemaskinen, är ett förhinder för utförande av ens arbetsuppgift skall det inte tillåtas- på grund av att man inte fullföljer sin arbetsuppgift, inte på grund utav dess praktiska innebörd. Om en anställd skulle ställa sig, i MTRs fall på ett tåg, mitt i gången och börja be är det inte bönen som är problemet- det är faktumet att det stör dess arbetsuppgifts fullföljande. Men om en anställd ber på sin rast eller vid ett tillfälle där den anställde inte har en arbetsuppgift, på samma sätt som en annan anställd skulle röka eller gå på toa under samma premisser, vad är då problemet? Svaret är inget.

Varken staten eller företagen ska bestämma vad individer som inte utgör någon typ av fara eller hinder för andras liv eller arbete

får göra. Företagen har, likt staten, en skyldighet att ta hänsyn till de våra grundlagsstadgade rättigheter och deras praktiska innebörd.

Förbudet på MTR, glåporden mot busschauffören i Stockholm och kontrollerandet av de kommunalt anställda i Bromölla visar på ett tydligt mönster. När intoleranta, ogenomtänkta och rent ut sagt xeno- och islamofobiska förbud genomförs- oavsett arbetsplats- är det den liberala demokratins uppgift att stå emot. Vi står upp för de berörda individers möjlighet till sina fria rättigheter och möjligheter.

Religionsfriheten skapades till syfte för att motverka dessa tendenser, vare sig det är inom offentlig och privat sektor. Religionsfriheten skapades för att försvara individens rättigheter, oavsett religiös tillhörighet och dess praktiska innebörd. Om varken den privata eller offentliga sektorn står upp för dessa rättigheter, vem ska göra det då?

Jakob Norrhall

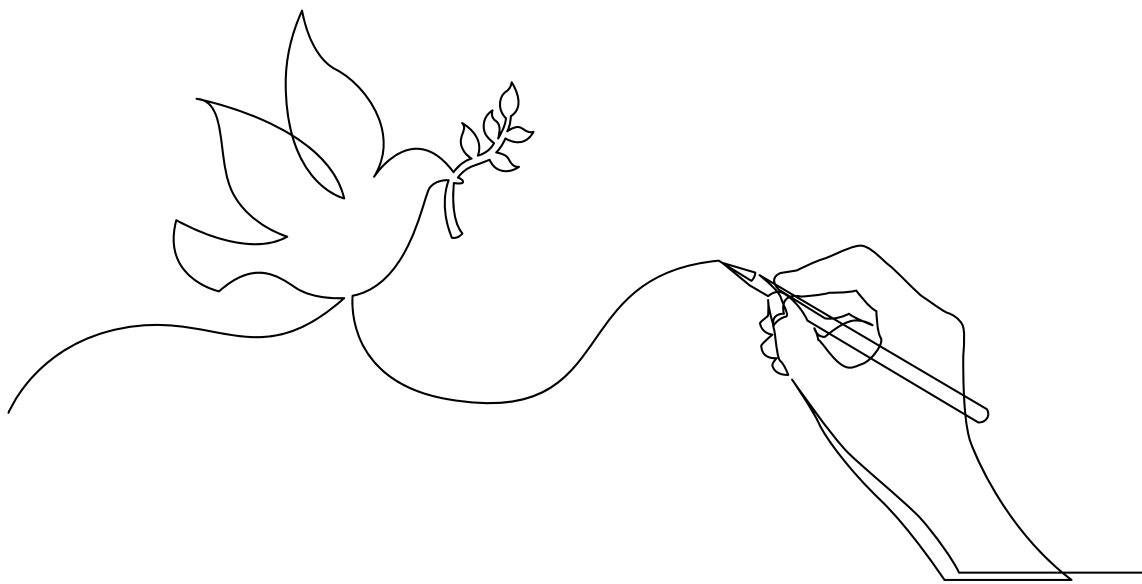
Du är liberal dumbom!

"Är det verkligen fred vi vill ha?" frågar sig Joakim Thåström år 1985 när bandet Imperiet framträder på klubbar i Stockholm och i folkparker runt om i Sverige. Freden blir, enligt Thåström, de rikas tid att få styra som de vill. Därför ställer han sig frågande till om "det värsta av allt är krig". Undertonen han vill förmedla tycks vara att en kamp mot makten och ett rebelliskt våld kan skapa ett mer idealt samhälle. De som styr har fel och tar vi makten kan vi göra det bättre säger Thåström, men det är han som har fel.

Bland ungdomar är att kämpa för fred och mot orättvisor är inte sällan en inkörsport till politiskt engagemang. Därför är det kanske inte någon slump att jag och många andra politiskt intresserade

fastnade för musik som handlar om att kämpa för förändring. Musik som beskriver samhället och pekar på dess fel och brister inspirerade till ett motstånd mot de som nu styrde. Om bara de "goda", det vill säga vi som förstår, kunde bestämma skulle allt elände försvinna.

För många fyllde 80-tals punken en funktion som musik producerad efter millennieskiftet inte riktigt levde upp till. Många unga i min generation levde inte under den svenska alternativpunkens storhetstid. Både Imperiet och Ebba Grön hade för längesen slutat spela på 90-talet och runt 00-talet sågs dessa punkens hjältar, liksom KSMB och Charta 77 som något vi lagt till musikhistorien.

”Så växte en missvisande bild fram - det enda sättet att kämpa för fred på jorden är att bli en del av vänsterrörelsen i Sverige, ju mer radikal desto bättre.”

Då som nu sågs dessa musiker som en del av vänstervågen i Sverige och om du nu håller med om deras texter så måste du väl ändå vara röd?

Så växte en missvisande bild fram - det enda sättet att kämpa för fred på jorden är att bli en del av vänsterrörelsen i Sverige, ju mer radikal desto bättre.

Alla dessa band hade däremot något gemensamt som inte var lika tydligt då som nu. 80-talet präglas av en bild där en rebellisk kamp från ungdomen ofta får en central plats. En överväldigande majoritet av punkens texter handlar om frihet och frigörelse från makten. Något som man egentligen mer kan tolka som tankar från frihetliga liberaler än statkramande socialister. Så varför ses punken och dess företrädare som vänster? Det här är något som inte går ihop, särskilt när man ser till den politiska tiden som dessa artister var verksamma. Staten och kapitalet som fortfarande skränas på

hemmafester och dansgolv släpptes 1987, efter fem år av socialdemokratiskt styre.

Mitt under kalla kriget står kulturvänstern nere på klubbar, personifierat av coola snubbar med bas och gitarr som vill ge fingret till makten. Inne på Vänsterpartiet Kommunisternas högkvarter sitter däremot deras politiska företrädare och tar emot gåvor och skickar lovord till Sovjet och Cuba. Vänsterns gräsrotter kräver frigörelse medans deras politiker vill stärka sin egen makt. Kontrasten mellan vad den organiserade vänstern drev politiskt och vad den rebelliska vänsterungdomen ville kunde inte vara skevare.

Om alla dessa coola punkare på 80-talet skulle stannat upp och funderat lite längre på sin politiska ideologi än att skrika ”Skjut en snut!” och att ”Världssamvetet har tagit semester” skulle de kanske förstått att de inte alls är

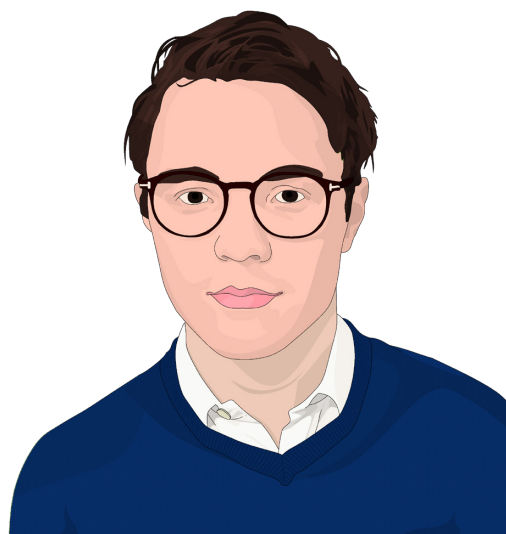
vänster, i alla fall inte vänster som Vänsterpartiet.

Liberalism har genom historien ofta sett vänster ut. Västerut, i USA är det de mer liberala Demokraterna som är vänster och i många av våra grannländer i nordn heter det liberala högeralternativet vänsterpartiet. I Sverige däremot skedde något lömskt. Vänsterpartiet kapitaliserade, i roniskt nog, på beteckningen vänster, vilket gjorde allt höger om V till högerpartier. Men liberalism är nödvändigtvis inte höger eller vänster utan faktiskt båda delarna, det går att vara ekonomisk höger och värderingsmässigt vänster.

Man behöver inte vara politiskt röd i Sverige för att älska och kämpa för fred. Hade jag och många med mig kämpat för ett mer liberalt och fritt samhälle istället för att ovetandes tillsammans med våra punkarpolare stärkt den statsvurmande socialismen kunde många statliga affärer med människorättsvidriga diktaturer ha stoppats. Det är nämligen på grund av statens stora makt och egenintresse som det sker, inte genom en vilja av att skapa mänsklig frigörelse. Om vi bara insett att vår kamp var

liberal kanske Sverige sett annorlunda ut. Ett hjärta kanske alltid är rött, men det betyder verkligen inte att det alltid har rätt.

Därför, såhär 35 år senare, vill jag pass på att svara på Thåströms fråga: Ja, det är fortfarande fred vi vill ha.

Willhelm Sundman

Med orden närmast hjärtat

När karaktären Dan Humphrey, i första säsongen av Gossip Girl, ska förklara varför Princeton University vill ha honom som elev säger han: "Like my parents used to say, I have never met a word I did not like". Jag tycker om den beskrivningen, även om den inte stämmer särskilt väl in på mig. Det finns en hel del ord jag ogillar. Slickepott. Mjölkgig. Prenumeration. Vårtgård.

Det finns en hel del fula ord, och då pratar jag inte ens om svordomar. Vissa ord ligger helt enkelt otrevligt i munnen. Något som alltför sällan diskuteras är ord som hamnar otrevligt i sina sammanhang - helt enkelt för att de använts fel, och blir medlöpare i den vedervärdiga inkorrekt grammatiken. Min kursbok Att skriva juridik må ha missat möjligheten till den roligare titeln Att skriva rätt, men citerar i sin inledning följande stycke från boken Kommitésvenska av Erik Wellander (1974);

"Om man anmärker på en oklarhet hos en författare så får man ofta till svar: ja, kanske det kunde ha uttryckts tydligare, men nog förstås det

med lite god vilja hos läsaren! Sannolikt, men med vilken rätt har man att förutsätta god vilja från läsarens sida? Mången läser framställningen med allt annat än god vilja, kanske med livlig önskan att finna fel, kanske med bestämt uppsåt att missförstå. Detta gäller inte bara ordningsstadgor, tullbestämmelser, deklarationsföreskrifter, politiska inlägg, och liknande aktstycken, det gäller allt som skrivs på områden där olika intressen och meningar bryter sig mot varandra. Uppgiften blir därför att uttrycka vad som skall sägas inte bara så klart, att det kan förstås av en välvillig läsare, utan så klart, att det inte kan misstolkas av en illvillig".

**"Ord är den tyngsta
drog som
mänskosläktet
brukar."
- Rudyard Kipling**

Även om det mesta som skrivits i den här världen inte - som tur är - är juridiska promemorior, och trots att ingen kommer förlora ett presidentval för att hennes debattartiklar är grammatiskt dåliga så bör alla anstränga sig för att skriva - och, för den delen, tala - korrekt. Inte för att du inte kommer undan med dina fel, inte för att det inte går att förstå ett felaktigt "mig" i en mening som kräver "jag" - utan av respekt gentemot läsaren eller lyssnaren. Med vilken rätt ber du om överseende? Hur charmigt tycker du egentligen att det är att visa med varenda mening du säger att du inte riktigt orkade tänka efter?

"Ord är den tyngsta drog som mänskosläktet brukar." sa Rudyard Kipling, Djungelbokens författare, en gång. Det ligger något i det, i att pennan är mäktigare än svärdet, i att vi kommit överens om en gemensam mening i små streck och krumelurer. Men om ord är en drog så är grammatik och retorik det som skiljer bruk från missbruk, och idag väljer alltför många att missbruka sitt språk av ren lathet.

Jag hyser ingen agg gentemot dem som säger fel för att de inte vet vad som är rätt. Grammatik är svårt och nedprioriterat i skolan, och är du flerspråkig blir det ännu svårare. Det finns inget fult i att inte kunna. Det finns däremot något fult i att inte orka bry sig.

Karin Pettersson
Redaktör Liberal Ungdom

På klimatfronten intet nytt

Europa landade nyligen på månen. Åtminstone symboliskt, enligt EU-kommissionens ordförande Ursula von der Leyen.

Hon syftar på den europeiska gröna given, en massiv klimatreform som unionen klubbade igenom tidigare i år. Den europeiska gröna given är ett paket med klimatåtgärder som över en 10-årsperiod ska halvera unionens utsläpp, sett från 1990-års nivåer. Detta som ett första steg på vägen mot koldioxidneutralitet 2050.

Den visar för omvärlden att EU är redo att axla ansvaret som den fria världens ledare på klimatområdet sedan USA abdikerade, samt utlovar allt som klimatåtgärder i Parisavtalets anda ska vara – ambitiösa, långsiktiga och genomförbara. Men vid en närmare granskning verkar EU:s nya klimatpolitik inte vara en grön giv, utan en färgstege i green washing.

Planen är som följer. Områdena transport, energi, bostäder och industri ska ställas om från brunt till grönt med hjälp av lån och stöd på 100 miljarder euro/år. Finansieringen kommer från en blandning av EU:s egna medel, unio-

nens medlemsstater och den privata sektorn. Samtidigt ska subventioner till fossila bränslen fasas ut. Dessvärre är anslagen inte tillräckliga. Enligt EU-kommissionens egna beräkningar kommer det krävas ytterligare 260 miljarder euro/år för att uppnå unionens egna klimatmål. Samtidigt är hälften av anslagen, de som EU själva står för, inte budgeterade för då unionen nyligen misslyckades att godkänna en 7-årsbudget.

Löftena om investeringar riskerar att i mångt och mycket sluta som klyftig bokföring. Genom att snygga till och klä upp åtgärder från utgiftsområdena jordbruk och regionalstöd som klimatpolitik, visar unionen handlingskraft samtidigt som verklig förändring uteblir. Att paketera om unionens gemensamma jordbrukspolitik i en grön fernissa är rent av kränkande. På listan av klimatåtgärder på jordbruksområdet finns rena branschstöd - som bidrag för banala saker som växelodling, det vill säga att skifta mellan

olika grödor för att inte utarma marken. Detta görs redan idag på eget initiativ. Det gjordes redan för hundratals år sedan, vilket vi undervisas om på historielektioner i grundskolan.

EU gör misstaget att sanktionera potentiellt klimatsmart verksamhet istället för att straffa det klimatskadliga, underlätta för mellanstatliga samarbeten och erbjuda grön energi till unionens alla medlemsstater. Logiken bakom den europeiska gröna given är att privata företag inte investerar i grön teknik eftersom det innebär en för hög risk. Med en blandning av stöd och lån ska EU minimera riskerna som den gröna omställningen medför, och sedan låta företagen driva den framåt.

Men riskerna är inte eliminerade, enbart flyttade. När det privata inte står för risken, får det allmänna göra det.

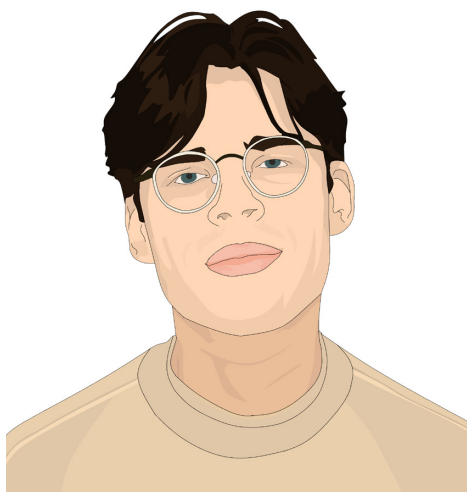
En parallell kan dras till de olika svenska klimat- och innovationsstöden, tiotals miljarder som årligen delas ut till företag som lovar att skapa gröna lösningar och innovationer. Forskning från Ratio har dock upprepade gånger visat att dessa stöd inte har skapat några innovationer, enbart skeva incitamentsstrukturer för företag. De som blev tilldelade stöd visades minska sin produktion samtidigt som deras verksamhet lades om för att beviljas så mycket bidrag som möjligt. Ofta i samband med löften om klimatinnovationer.

”De som blev tilldelade stöd visades minska sin produktion samtidigt som deras verksamhet lades om för att beviljas så mycket bidrag som möjligt. Ofta i samband med löften om klimatinnovationer.”

Inte ens EU:s egna expertmyndighet på klimat- och miljöområdet tror på unionens gröna omställning. Europeiska miljöbyrån skriver tydligen i sin rapport "Europe's state of the environment 2020" att "Europa kommer inte att uppnå sin vision av att leva inom planetens gränser genom att fortsätta stödja ekonomisk tillväxt and hantera dess sociala och miljömässiga konsekvenser". Bevisligen fungerar det inte att behandla klimatet som ett särintresse.

Samtidigt som den europeiska gröna given klubbades igenom, godkände unionen 32 projekt som syftar till att utvinna och transportera naturgas. Däribland en pipeline till Israel för tiotals miljarder euro, varav hälften kommer från skattsedeln. Frågan är varför det fortfarande är tillåtet att investera i fossil energi. Den fossila industrin ska inte få en enda krona i subventioner, den ska inte inte ens vara kommersiellt gångbar. Aktörerna som pådriver klimatkrisen kan rimligen inte få använda den till sin egen vinning.

Likt resten av världen har EU tagit strid för det omöjliga – att använda klimatet som ett medel för tillväxt – med tveksamma resultat. Om Parisavtalet ska hållas måste utgångspunkten istället vara att sträva efter tillväxt inom de gränser som klimatet sätter, inte till vilket pris som helst.

Love Frisell

Pengar åt folket!

Socialister har rätt om en sak, och det är att pengar är makt.

Skillnaden mellan liberaler och socialister är att liberaler inte ser detta som ett problem. Det går inte att förneka att marknadsekonomin är ojämlik i sin natur, människor kommer nå olika långt i livet beroende på förutsättningar och ansträngning, men det legitimerar inte att statens roll bör vara att utjämna dessa skillnader och omfördela resurser i samhället, oavsett hur människor väljer att leva sina liv. Att ta från de rika och ge till de fattiga - klassisk Robin Hood politik.

Vi liberaler tror inte på denna metod, dels för att det är omoraliskt att stjäla människors pengar, och dels för att det rent ekonomiskt inte fungerar. Det är fullständigt meningslöst att försöka bekämpa rikedom när man istället kan bekämpa fattigdom.

Hur bekämpar man fattigdom mest effektivt? Det liberala svaret är att öka incitamenten för människor att gå från bidrag till arbete. Det ska löna sig att arbeta. Genom att sänka skatten, banta staten och satsa mer på utbildning kan man lyfta den

ekonomiska tillväxten - oavsett hur omfattande fattigdomen är. För att kunna genomföra detta och samtidigt lösa problemet med marknadens ojämlikhet finns det en lösning. Nämligen negativ inkomstskatt, en ekonomisk reform som kommer ge mer frihet till individen men även minska statens byråkrati och ineffektivitet.

Idéen bakom negativ inkomstskatt bygger på att de människor som saknar arbetsinkomst skulle deklarera sin inkomst på samma sätt som alla andra människor, men istället för att betala skatt få pengar från staten. Ju mer personen tjänar desto mindre ger staten i ersättning tills personen i fråga når den brytpunkt då hen betalar skatt. Systemet är alltså utformat på ett sätt som gör att det aldrig är mer lönsamt att fortsätta ta emot bidrag ifall det finns en arbetsmöjlighet, oavsett hur liten arbetsinkomsten är. Staten garanterar en grundläggande inkomst. Det innebär att det alltid finns ett skyddsnät i samhället för de som är mest utsatta.

För att den negativa inkomstskatten ska få sin önskade effekt krävs att andra former av bidrag avskaffas eller behovsprövas, samt att andra välfärdstjänster privatiseras. Dels för att det ekonomiskt ska vara möjligt, och dels för att negativ inkomstskatt på sikt ska kunna ersätta offentlig verksamhet inom välfärden. Istället för att den offentliga sektorn tillhandahåller sjukvård, äldreomsorg och andra former av välfärdstjänster kommer marknaden kunna bedriva den verksamheten, och i överväldigande fall kommer dessutom dessa tjänster vara bättre och billigare än den offentliga motsvarigheten. Hur långt man som liberal är villig att gå i denna riktning beror på ens ideologiska ståndpunkt, men majoriteten kan komma överens om att fler delar av den offentliga

sektorn bör konkurrensutsättas då staten är byråkratisk och ineffektiv. Att privatisera all verksamhet på en och samma gång skulle däremot slå alldeles för hårt mot dem som saknar ekonomiska medel att själva bekosta sin välfärd. Därför krävs det att staten ger människor köpkraft på marknaden - pengar.

Det som skiljer liberaler och socialister åt i sin pengasyn är att socialister ser marknaden som ett nollsummespel. Det finns en ändlig mängd med pengar i samhället och om någon blir rikare än någon annan är det för att en person blivit bestulen på sina pengar eller utnyttjad. Vi liberaler däremot ser inte marknaden som ett nollsummespel, människor kan snarare skapa mer välstånd

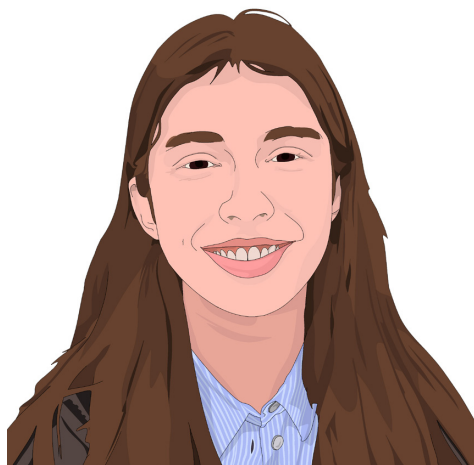
tillsammans genom att köpa varor och tjänster mellan varandra. Vi tror inte att samma mängd rikedom cirkulerar utan snarare att tillväxt leder till ökad levnadsstandard för alla människor i samhället.

Pengar blir ett maktmedel, och därmed är det betydligt bättre att staten ger människor pengar istället för varor och tjänster som producerats på ett ineffektivt och kostsamt sätt. Staten bör däremot inte göra det mer lönsamt att fortsätta ta emot pengar, i form av negativ inkomstskatt, och därför krävs det att den negativa inkomstskatten kombineras med platt skatt och andra allmänna skattesänkningar. Ur en liberal synvinkel är detta ett utmärkt sätt att utjämna de skillnader som kan uppstå inom marknadsekonomin, utan att staten behöver finansiera kostsamma och ineffektiva bidragssystem som skadar i ncitamenten att arbeta.

Kostnaden för negativ inkomstskatt i dagens ekonomiska läge hade uppgått till drygt 71 miljarder kr/år förutsatt att alla nuvarande arbetslösa (6,8% av Sveriges befolkning), fick tillgång till 100 000 kr om året (runt 8300 kr/mån). En kostnad som inte hade varit omöjlig att finansiera i proportion till de 203

miljarder kronor som statsbudgeten 2018, enligt Finansdepartementet, allokerade till arbetsmarknaden och ekonomisk trygghet.

Den största anledningen till att förespråka negativ inkomstskatt är dess möjlighet att faktiskt hjälpa människor. Speciellt de svagaste i samhället. En nyanländ som flytt krig och förtryck för en fristad i Sverige, en missbrukare som lyckats bli ren och behöver ett arbete, en kvinna som lämnat en våldsam relation och behöver stöd att stå på sina egna ben. Negativ inkomstskatt är liberalismens svar på socialisternas Robin Hood-politik. Vi vill ge pengar till de fattiga, men vi vill också möjliggöra och motivera till en väg ut ur fattigdomen.

Thea Erlandsson

FO-krönika: Arg som ett bi

Jag känner mig riktigt förbannad. Det är delvis för att det är tråkigt att sitta inne och inte leva mitt liv som vanligt under coronapandemin, men också för att världen gör mig arg. Jag tänkte berätta om tre grupper jag verkligen har fått nog av.

Den första är Täbyfarsorna. Coronan har blivit ett bevis för hur lite de tänker ändra på sin livsstil för andras skull. De fortsätter flygpendla till fjällen och gå på krogen. Innan epidemin så körde de bensinslukande SUV:ar trots att de inte behöver det. De har stora villor som inte träffas av någon fastighetsskatt. Jag vill inte förbjuda Täbyfarsor. Men de kan börja med att sluta åka till Åre. Och gott börja betala för sina enorma villor och bilar.

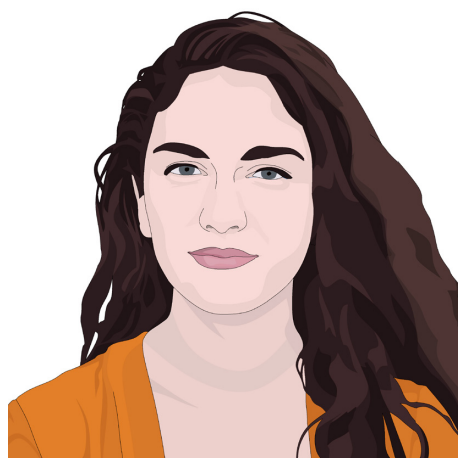
Den andra gruppen jag fått nog av är alla riskgrupper. Nej, jag hatar inte alla gamla människor men jag blir arg när jag ser att de är ute på stan och fikar. Vi har stängt ner hela västvärlden, BNP kommer sjunka med 10 procent och sjukvården går på knäna. Likt förbannat ska de lämna hemmet för att köpa kaffe och bullar. Jag vill bara slå semlan ur handen på tant

Hulda. Hon borde vara hemma och titta på SVT Forum.

Den sista gruppen är alla som läst flumkurser de senaste fem åren och nu är arga att de blivit av med jobbet. Det var ett inslag i P3 med konstnärstudenter som inte längre fick några arbetspass. Jag förstår att det är tråkigt - men kanske skulle man inte läst konsthistoria med fokus på Sydfinland om man vill ha ett säkert jobb? Det är ingen som tvingat dig att inte utbilda dig till något bristyrke som undersköterska, kock, IT-utvecklare, lärare etc. Du har aktivt valt att gå en utbildning som i stort sett inte efterfrågas av arbetsmarknaden. Då tycker jag man får ta konsekvenserna av det valet. Det är inte svårt att vara medelklass i Sverige - mycket är avgiftsfritt och de flesta kan egentligen klara sig själva.

”Ilska är inte min hjärtefråga, men det är min politiska drivkraft.”

Temat för det här numret i Liberal Ungdom är hjärtefrågor. Ilska är inte min hjärtefråga, men det är min politiska drivkraft. Ibland känner jag att jag tröttnar på politik. Det är skönare att hänga med mina kompisar eller se på film. Att bara låtsas som att politik är något tråkigt som det skrivs om i tidningarna. Jag försöker ta en paus, krympa världen till Netflix, vänner och familj. Men så ser jag den. En rubrik om att sossarna höjer skatten. Och det börjar klia i hela kroppen. Ilskan tänds igen. Jag blir rosenrasande, skitarg och förbannad i djupet av mitt väsen. Det är vreden över människors ofrihet. När den väl tänts så går den inte att släcka.

Romina Pourmokhtari
Förbundsordförande

**LIBERALA
UNGDOMSFÖRBUNDET**

Posttidning B

Avsändare
Liberala Ungdomsförbundet
Hantverkargatan 25 ÖG
11221 Stockholm